Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2609

Vragen van het lid **Leijten** (SP) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Minister voor Wonen en Rijksdienst over *het bericht «Jan Slagter over zijn verpleeghuis «Ben Oude Nijhuis»»* (ingezonden 22 april 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport), mede namens de Minister voor Wonen en Rijksdienst **(ontvangen** 24 mei 2016).

Vraag 1, 2
Wat is uw reactie op het fragment «Jan Slagter over zijn verpleeghuis «Ben Oude Nijhuis» uit de uitzending van Pauw d.d. 20 april 2016?[1]
Wat vindt u van het initiatief van de heer Slagter om een kleinschalig verpleeghuis op te zetten waar drie verzorgende per negen bewoners komen te werken, waar levenspartners in de buurt van hun dementerende partner kunnen wonen, waar echtparen samen kunnen wonen en wat specifiek gericht is op oudere dementerenden met een kleinere portemonnee? Is dit initiatief niet een goed voorbeeld van de manier waarop u de ouderenzorg voorstelt in uw plan Waardigheid en Trots? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1, 2
De doelstelling om een verpleeghuis op te richten waar ouderen kleinschalig kunnen wonen, waarbij levenspartners in de buurt van dementerende ouderen kunnen wonen, waar echtparen samen kunnen wonen, gericht op mensen met een smalle beurs, sluit zoals mevrouw Leijten terecht stelt naadloos aan op mijn visie op de verpleeghuiszorg zoals ik die geformuleerd heb in het plan Waardigheid en Trots. Dit is gelukkig geen toekomstmuziek, dit gebeurt al. Om een voorbeeld te noemen: Dagelijks Leven biedt op 17 locaties kleinschalige zorg voor mensen met dementie, waarbij de huur is afgestemd op cliënten met alleen een AOW als inkomen. Dergelijke initiatieven maken een stevige groei door en ik juich deze beweging van harte toe. In mijn brief «Waardig leven met zorg» van 26 februari 2016, geef ik bijvoorbeeld aan afspraken te maken met Wlz-uitvoerders om de pgb-financiering van kleinschalige wooninitiatieven desgewenst om te zetten naar zorg in natura. Hierdoor kunnen ook cliënten die geen pgb willen of kunnen beheren, terecht in dergelijke voorzieningen. Ook kopen een aantal zorgkantoorregio's

[1] http://pauw.vara.nl/media/356209

ah-tk-20152016-2609
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2016

in 2017 op een nieuwe manier zorg in, waarbij de wensen en behoeften van mensen alsmede de vraag hoe zij hun leven willen leiden bepalend zijn. Concluderend: ja, dit is precies wat ik beoog, dit gebeurt ook al en ik stimuleer deze ontwikkeling van harte.

Vraag 3
Steunt u het initiatief van de heer Slagter voor een kleinschalig verpleeghuis in Rotterdam? Zo ja, hoe ziet deze steun er uit en per wanneer gaat deze steun in / is deze steun ingegaan? Zo nee, waarom steunt u het voorgestelde initiatief niet? Kunt u daarbij ook ingaan op uw eerdere brief waarin u schrijft dat er (meer) kleinschalige woonvormen in de (ouderen)zorg zouden moeten komen?[2]

Antwoord 3
Zoals in het antwoord op de vragen 1 en 2 aangegeven, bevorder ik inderdaad dergelijke initiatieven. Uiteraard dienen de aanbieders van deze initiatieven te handelen binnen de kaders van de wet, teneinde verantwoorde zorg te kunnen bieden aan onze ouderen. Indien een initiatief, van welke aanbieder dan ook, aan alle eisen voldoet, kan deze worden ingekocht door het zorgkantoor. Indien een aanbieder ook nog werkt met kleinschalige zorg, waarbij de wensen van mensen voorop staan en gericht is op mensen met lage inkomens, zal een zorgkantoor dit waarschijnlijk ook inkopen wanneer dit zorg in natura betreft. PGB-houders kopen uiteraard zelf hun zorg in. Vanzelfsprekend bevoordeelt VWS geen individuele aanbieders boven anderen. Ik ga er vanuit dat aanbieders die een deugdelijk plan indienen een eerlijke kans krijgen. Uiteraard gaat VWS graag het gesprek hierover aan. VWS heeft informeel overleg gehad met de initiatiefnemers om mee te denken.

Vraag 4
Vindt u het ook niet ontzettend zonde dat er een reële kans is dat het initiatief van de heer Slagter voor een laagdrempelig verpleeghuis stukloopt, enkel en alleen vanwege financieringsproblemen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 4
Het starten van een wooninitiatief voor kwetsbare mensen vergt uiteraard degelijke voorbereiding op alle terreinen, waaronder verantwoorde zorg, een geschikte locatie, een degelijk plan en bijbehorende financiële onderbouwing. Zoals in de antwoorden op vraag 1 en 2 aangegeven bestaan dergelijke initiatieven al geruime tijd en worden zij ook gefinancierd. Of in het geval van dhr. Slagter ook sprake was van degelijke plannen kan en wil ik niet beoordelen. Dit is aan het zorgkantoor, de financier of een woningcorporatie waarmee samenwerking wordt gezocht. Zoals eerder aangegeven kopen zorgkantoren dergelijke zorg reeds in, dus dit kan wel degelijk en dit stimuleer ik ook van harte, zoals eerder aangegeven.

Vraag 5, 6, 7
Wat vindt u van het signaal dat de woningcorporaties eigenlijk allemaal geen enkele interesse hebben om te investeren in het verpleeghuis van de heer Slagter voor oudere dementerenden met een kleine portemonnee? Welke redenen hebben zij hiervoor?
Wat vindt u er vervolgens van dat woningcorporaties blijkbaar wel willen investeren in dergelijke initiatieven die specifiek gericht zijn op ouderen met een grote portemonnee, zoals de Herbergier? Wat is het verdienmodel van deze zorgvormen voor woningbouwcorporaties?
Gaat u de woningcorporaties op hun verantwoordelijkheden aanspreken? Zo ja, wanneer gaat u met de woningcorporaties in gesprek en wat zal precies de kern van uw boodschap tijdens dat gesprek zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5, 6, 7
Corporaties dienen op grond van de Woningwet naar redelijkheid bij te dragen aan het lokale volkshuisvestelijk beleid. Hiertoe geven corporaties jaarlijks invulling aan de gemeentelijke woonvisie. Daarbij betrekken zij ook

[2] Kamerstuk 32 847, nr. 12

de volkshuisvestelijke prioriteiten op rijksniveau, zoals deze voor de periode 2016–2019 zijn vastgesteld. Een van deze Rijksprioriteiten is «wonen met zorg en ouderenhuisvesting». Over de voorgenomen werkzaamheden maakt de gemeente concrete prestatieafspraken met de lokale corporaties en huurdersorganisaties. Het gaat hier dus om afspraken op lokaal niveau. De betrokken partijen zullen hierbij moeten wegen hoe met de beschikbare middelen de gewenste corporatie-inzet kan worden geleverd. Gezien het lokale karakter van deze afspraken, is het niet aan mij om een oordeel te vormen over deze afweging.
In ondermeer de Staat van de Volkshuisvesting, die recent aan uw Kamer is gestuurd, (Kamerstuk 32 847, nr. 224) wordt gemonitord over welke thema's de afspraken tussen gemeenten, corporaties en huurdersorganisaties worden gemaakt. Hierin wordt ook over de voortgang op de Rijksprioriteiten gerapporteerd. In de kabinetsreactie op het Eindrapport Aanjaagteam Langer Zelfstandig Wonen, heeft het kabinet haar acties op dit terrein meer uitgebreid weergegeven.
Uit een recente enquête van de VNG naar woonvisies komt naar voren dat in ruim 85% van de 150 onderzochte woonvisies het thema «betaalbare en beschikbare woningen voor de doelgroep» is opgenomen en in 60% het thema «huisvesten ouderen en zorgbehoevenden». Dit sluit aan bij een recent onderzoek naar prestatieafspraken tussen augustus 2014 en december 2015. Hieruit blijkt dat het thema «wonen met zorg» in 95% van de 156 onderzochte nieuwe afspraken tussen gemeenten en woningcorporaties als apart onderdeel is opgenomen. Het zorgen voor beschikbaarheid van betaalbare woningen komt in ruim 90% van de afspraken voor. Deze cijfers geven aan dat gemeenten, huurders en corporaties veel waarde hechten aan het onderwerp. Vanuit het Rijk zullen we de komende periode bij gemeenten en woningcorporaties het belang van betaalbare en beschikbare woningen blijven benadrukken.

Vraag 8
Herinnert u zich dat u in uw brief over langer zelfstandig wonen aangaf dat tijdens het periodieke overleg dat het Rijk met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de organisatie van zorgondernemers (Actiz), de vereniging van woningcorporaties (Aedes), de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) en de brancheorganisatie voor instellingen in de geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg (GGZ-Nederland) zal hebben, de bevindingen van het aanjaagteam zouden worden besproken en dat één van de taken van dit team het bevorderen van investeringen in kleinschalig vastgoed is? Kunt u aangeven in hoeveel van deze periodieke overleggen «het bevorderen van investeringen in kleinschalig vastgoed» op de agenda heeft gestaan en wat er tijdens die overleggen is besproken en besloten? Kunt u daarbij specifiek ingaan op de inbrengen van Aedes tijdens deze periodieke overleggen?

Antwoord 8
Er hebben Bestuurlijke Overleggen plaatsgevonden op 2 juni 2015, 17 november 2015 en 24 maart 2016. In al deze overleggen is gesproken over de bevindingen van het Aanjaagteam Langer Zelfstandig Wonen (AJT). Daarbij is onder meer gesproken over de transitie van bestaand zorgvastgoed, de ontwikkeling van (kleinschalige) woonvormen en eventuele knelpunten die daarbij worden ervaren.
In het meest recente bestuurlijk overleg van 24 maart 2016 is gesproken over de slotrapportage van het AJT. Hierin stelt het AJT dat het tot de kerntaak van woningcorporaties behoort zorg te dragen voor voldoende geschikte (extramurale) woningen voor diverse doelgroepen. Het hebben van een langetermijnvisie met de verschillende betrokken partijen is volgens het AJT cruciaal om dit ten uitvoer te brengen. Een mogelijkheid om dit te doen is, volgens het AJT, het opstellen van een woonzorgvisie door de gemeenten samen met andere betrokkenen. Deze zou vervolgens omgezet kunnen worden in de prestatieafspraken die gemeenten maken met onder andere corporaties en zorgaanbieders.
Alle betrokken koepelorganisaties, inclusief Aedes, onderschrijven de meerwaarde die een meerjarige geïntegreerde woonzorgvisie kan hebben. In de reactie op de slotrapportage, zet ik samen met de Minister voor Wonen en Rijksdienst uiteen hoe we de lokale en regionale partijen de komende periode willen faciliteren.